

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Talpă Boris și Malanciuc Ion,

a judecat, fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 iulie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Gontea Oleg XXXXX, născut la data de
XXXXX, domiciliat în XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 11.07.2018 - 03.07.2020;
2. Instanța de apel: 27.07.2020 - 20.10.2020;
3. Instanța de recurs: 29.12.2020 - 13.09.2021;
4. Instanța de apel: 29.12.2020 - 26.09.2022;
5. Instanța de recurs: 16.05.2023 - 17.10.2023.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 03 iulie 2020, Gontea Oleg a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **4 (patru) ani**, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **4 (patru) ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Buțurcă Eugenia, prin care s-a solicitat recuperarea prejudiciului material, a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Gontea Oleg în beneficiul lui Buțurca Eugenia sumei de **63 586, 15 lei**.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Buțurcă Eugenia cu privire la încasarea prejudiciului moral a fost admisă integral și s-a dispus încasarea de la Gontea Oleg în beneficiul lui Buțurca Eugenia sumei de **500 000 lei**.

Cererea procurorului privind încasare cheltuielilor judiciare în mărime de 3 668 (trei mii șase sute șazeci și opt), 00 lei de la inculpat, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Cererea Întreprinderii cooperatiste de alimentație publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova MOLDCOOP, privind încasarea sumei de 106 850 (una sută șase mii opt sute cinci zeci),00 lei, din contul lui Gontea Oleg XXXXX sau a statului, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a se pronunța, *in fapt*, instanța de fond a constatat că, Gontea Oleg XXXXX, la data de 31.07.2017, aproximativ în jurul orelor 21.50, conducând automobilul de model „Nissan Tiida” cu n/î XXXXX, pe traseul M5 Odessa-Brest, în regiunea km.229+300m., nu a manifestat prudență sporită, în urma cărui fapt a tamponat din spate motoblocul care avea cuplat remorca cu n/î XXXXX, la ghidajul căruia se afla cet. Ustica Dumitru XXXXX și care se deplasa pe traseu în direcția mun. Chișinău. În urma impactului, automobilul de model „Nissan Tiida” s-a inversat, iar motoblocul a fost aruncat pe acostament, iar drept consecință lui Ustica Dumitru XXXXX i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de: traumă cranio-cerebrală deschisă, cu otoragie pe stânga, plagă contuză a capului, hemoragii în țesuturi moi pericraniene, fractura oaselor bazei craniului, hemotom subdural emisfera dreaptă (70 cm³) hemoragii subarahnoidiene emisfera dreaptă, hemoragii intra-cerebrale, dilacerare și rămolire cerebrală, care a fost produsă intra-vital.

Ulterior, cet. Ustica Dumitru XXXXX a fost transportat la Spitalul raional Strășeni, unde s-a aflat sub grijă medicală până la data de 09.08.2017 orele 09.00, când ultimul a decedat, iar conform Raportului de expertiză judiciară nr. 117/D1536 din 27.10.2017 leziunile depistate la acesta sunt în legătură cauzală directă cu survenirea morții, și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, instanța de fond a constatat că, conducătorul mijlocului de transport, inculpatul Gontea Oleg XXXXX grav a încălcat prevederile pct. 45 alin.(1), (2) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că „*Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducere, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.*”

În drept, acțiunile inculpatului Gontea Oleg XXXXX au fost încadrate juridic în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia au declarat apel:

2.1. Procurorul în Procuratura raionului Strășeni, Camerzan Eduard, care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului

stabilit pentru prima instanța, prin care să se dispună încasarea de la Gontea Oleg cheltuielile de judecată în sumă de 3 668 lei.

În motivarea apelului, s-a indicat că în procesul de examinare a cauzei penale, organul de urmărire penală pentru a stabilit toate circumstanțele producerii faptei sesizate, a achitat în avans, din contul statului, efectuarea examenelor medicale în vederea stabilirii existenței, caracterului și gradului leziunilor corporale depistate la victimă, acțiune procesuală care este obligatorie în temeiul prevederilor art. 97 pct. 2) Cod de procedură penală.

La fel, prin stabilirea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii, acestuia îi revenea obligația de a plăti statului toate cheltuielile avansate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

Însă, instanța de fond prin respingerea demersului cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a inculpatului. Or, în deplin acord cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Alin. (2) al aceluiași articol prevede că instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat, care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Cu referire la aplicabilitatea normelor din Codul de procedură penală, pentru a decide în sarcina cui se pune plata cheltuielilor judiciare la care a făcut trimitere și instanța de fond, legea procesual penală reglementează acest aspect în art. 142-144 (norme generale), art. 227- 229 (norme speciale), astfel că cele din urmă prevederi urmau a fi reținute de instanța de judecată la pronunțarea sentinței de condamnare a persoanei.

2.2. Avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Oleg Gontea, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanța prin care Gontea Oleg să fie achitat.

În susținerea cererii de apel s-a menționat că instanța de fond nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță, învinuirea adusă inculpatului și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Astfel, s-a afirmat că pe tot parcursul cercetării judecătorești, s-a vociferat încălcarea gravă a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere de către Gontea Oleg, însă nu s-a luat în considerare că după comiterea accidentului rutier, la acordarea primului ajutor decedatului Ustica Dumitru, de la acesta mirosea a alcool, fapt declarat de martorii Gontea Nelea, Botezatu Anatolie și Popa Vasile, în privința ultimului instanța intenționat a omis să indice în sentință, în pofida faptului că acesta la etapa audierii în cadrul cercetării judecătorești, cu lux de detaliu a povestit circumstanțele cunoscute, cât și faptul mirosului de alcool de la decedat. În acest sens, se reține Raportul de constatare nr. 1536 din 25.10.2017, care în partea descriptivă la capitolul examinări și constatări, conform procesului verbal nr. 5081 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 01.08.2017, s-a colectat sânge la alcool, rezultatul lipsește. Aceeași situație este reținută și în Raportul de expertiză judiciară nr. 117D/1536 din 27.10.2017, capitolul concluzii, pct. 4. Conform procesului verbal

nr. 5081 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 01.08.2017, s-a colectat sânge la alcool, rezultatul lipsește.

Concomitent, apelantul a invocat că inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu a fost săvârșită de către acesta, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și instanța a pronunțat o hotărâre ilegală de condamnare, deoarece faptei imputate i s-a dat o încadrare juridică greșită (acțiunile inculpatului nefondat au fost încadrate în norma penală). Condamnarea lui Gontea Oleg nu are la bază probe directe ce ar confirma săvârșirea de către acesta a infracțiunii imputate, ci se bazează doar pe declarații confuze și simple presupuneri.

La examinarea speței, prima instanță a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, manifestat prin limitarea arbitrară a dreptului la apărare efectivă, limitarea accesului la un „tribunal”, prin lăsarea fără examinare a argumentelor juridice și factuale ale părții apărării, încălcarea principiului imparțialității, precum și a principiului contradictorialității procesului penal, prin ce a încălcat prevederile art. 6§3, lit. c) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 7 alin. (1), art. 8 alin. (2), art. 17 alin. (2), art. 19 alin. (1), art. 24 alin. (2), art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală.

Contrar prevederilor art. 100-101 Cod de procedură penală, instanța nu a apreciat probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar totodată din punct de vedere al coroborării lor, deoarece unele probe n-au fost apreciate obiectiv. În speță, declarațiile martorului Gontea Nelea, Botezatu Anatolie, Popa Vasile și n-au fost înlăturate contradicțiile. Prima instanță a dat o apreciere critică exclusiv a declarațiilor inculpatului și poziției părții apărării, deși anume ele sunt coerente și consecvente, comparativ cu declarațiile succesivului părții vătămate, Buțurcă Eugenia, Bîtcă Parascovia, Budeci Serghei martorul de bază al acuzării, care precum că a fost la fața locului și a văzut rezultatul accidentului rutier, care au făcut declarații contradictorii și confuze.

În ceea ce privește calificarea acțiunilor inculpatului Gontea Oleg în temeiul prevederilor art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, apelantul a afirmat că prima instanță urma să constate că acuzarea a încălcat și aplicat eronat normele de drept material, având în vedere că lipsește componenta infracțiunii incriminate, mai mult nu există faptul infracțiunii, or Gontea Oleg nu poate fi subiect al infracțiunii imputate. Temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, ceea ce lipsește în speța dată.

La fel, s-a remarcat că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 8, 10, 61, 75 și 90 Cod penal, aceasta a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Gontea Oleg este rațional ca acesta să execute real pedeapsa închisorii, or, în privința lui Gontea Oleg nu pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal. Consideră că nu s-a ținut cont de gravitatea și motivul infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de scopul de a reeduca și corecta inculpatul, precum și cel de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni. În asemenea situație, în viziunea apărătorului, prima instanță nemotivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și în așa mod, incorect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va obține prin aplicarea pedepsei cu închisoarea.

2.3. Avocatul Fencovschi Eugeniu în numele inculpatului Gontea Oleg, care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal să fie încetat, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală.

În susținerea cererii de apel s-a menționat că calitatea de bănuît Gontea Oleg a obținut-o în temeiul ordonanței privind recunoașterea persoanei în calitate de bănuît din 16 noiembrie 2017, adusă la cunoștința acestuia sub semnătură la aceeași dată, în prezența apărătorului (f.d. 102).

Calitate procesuală de învinuit Gontea Oleg a obținut-o prin ordonanța de punere sub învinuire din 15 februarie 2018, care a fost adusă la cunoștința acestuia la 20 februarie 2018, adică cu omiterea a 4 zile. Prin urmare, calitatea de bănuît a lui Gontea Oleg a expirat de drept la 16 februarie 2018.

Deși apărătorii inculpatului au obiectat împotriva acestui fapt, la materialele cauzei penale fiind prezente acte procesuale în acest sens (ordonanța procurorului ierarhic superior - f.d.122-124; încheierea Judecătorei Strășeni, sediu Centru din 20.04.2018 - f.d.126-127), instanța de fond nu s-a expus în privința acestei împrejurări, trecând-o cu vederea.

În continuarea acestui raționament, s-a invocat jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție și jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova.

În concluzie, apelantul a ținut să menționeze că pentru a nu încălca dreptul persoanei de a nu fi urmărită sau judecată de mai multe ori pentru aceeași faptă, garantat de art. 22 Cod de procedură penală, procurorul era în drept să reia urmărirea penală numai respectând prevederile art. 287 Cod de procedură penală, care este o normă specială în raport cu alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală, care este o normă generală. Astfel, în procedura de reluare a urmăririi penale procurorul, deținând fapte noi ori recent descoperite sau depistând un viciu fundamental procedurii precedente, care a afectat urmărirea penală, era obligat mai întâi să emită ordonanța de reluare a urmăririi penale și după aceea să înainteze învinuirea.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și admis din alte motive, apelul avocatului Chișca Maxim în numele inculpatului, casată parțial sentința în partea aplicării pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Gontea Oleg, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **4 (patru)** ani în penitenciar de tip deschis.

În conformitate cu art. 90 alin.(1) Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probațiune de **4 (patru)** ani.

În rest, au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4. Împotriva deciziei instanței de apel din 20 octombrie 2020 au declarat recurs ordinar:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Sâli Radu, care invocând incidența pct. 6) și 10) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței Judecătorei Strășeni, sediul central din 03 iulie 2020, deoarece apelul a fost greșit admis.

4.2. Avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesorului părții vătămate Buțurcă Eugenia, care invocând incidența pct. 6) și 10) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

4.3. Avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei în partea prin care s-au menținut fără schimbări celelalte dispoziții ale sentinței apelate, și anume în partea admiterii integrale a acțiunii civile a succesorului părții vătămate Buțurcă Eugenia privind încasarea prejudiciului moral de la Gontea Oleg în mărime de 500 000 (cinci sute mii)

lei, cu pronunțarea unei noi decizii în această parte de micșorare a prejudiciului moral, corespunzător criteriului echității și circumstanțelor în care a fost cauzat prejudiciul.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2021 recursurile declarate au fost admise, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. La pronunțarea soluției adoptate instanța de recurs ordinar a semnalat că instanța ierarhic inferioară a omis să examineze apelul declarat de către avocatul Fencovschi Eugeniu în numele inculpatului Gontea Oleg.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2022, a fost respins ca inadmisibil apelul avocatului Fencovschi Eugeniu în numele inculpatului Gontea Oleg și respinse apelurile declarate de către procurorul în cadrul Procuraturii r-nului Strășeni, Camerzan Eduard și de către avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, ca nefondate, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

6.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel, examinând probatoriul, a conchis ca fiind dovedită indubitabil vina inculpatului Gontea Oleg privind încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, acțiunile lui just fiind calificate în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Astfel, instanța a considerat că vina inculpatului este dovedită dincolo de orice dubiu rezonabil, iar temei pentru a interveni în sentință din oficiu, conform art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, lipsește.

În continuare, instanța de apel a respins argumentele din apelul apărătorului Maxim Chișca ce se referă la nevinovăția inculpatului, întrucât acestea nu sunt pertinente în raport cu circumstanțele cauzei și probele administrate în confirmarea vinovăției inculpatului.

Or, argumentele că victima nu avea dreptul să se deplaseze pe drumurile naționale cu vehiculul condus de el și remorcă, cu încărcătura care depășea dimensiunile remorcii, neconstatarea faptului dacă motoblocul condus de victimă era dotat cu echipament de iluminare față-spate, deplasarea pe timp de noapte a victimei pe bandă dar nu pe acostament, nu sunt pertinente, de vreme ce din partea victimei nu au fost constatate careva încălcări a Regulamentului Circulației Rutiere.

Cu privire la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel, făcând uz de prevederile art. 76 Cod penal, circumstanțe atenuante în privința inculpatului Gontea Oleg nu a stabilit, însă, în corespundere cu prevederile art. 77 Cod penal, în calitate de circumstanță agravantă în privința inculpatului Gontea Oleg, instanța de judecată a stabilit provocarea urmărilor grave, și ținând cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, a conchis că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani în penitenciar de tip deschis, cu privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Referitor la apelul acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Gontea Oleg a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 668 lei: 3 348 lei cheltuieli pentru constatarea medico-legală nr. 1536 din 25.10.2017 și 320 lei pentru efectuarea Raportului de expertiză judiciară nr. 117D/1536 din 27.10.2017, instanța a conchis că acesta urmează a fi respins, ca nefondat, din motiv că cheltuielile efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării

probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, sunt trecute în contul statului.

Aceasta deoarece, obligația pozitivă a statului, în sensul art. 6 par. 2 CEDO, prin intermediul organelor de urmărire penală și procuraturii este de a demonstra în sensul art. art. 24, 56 Cod de procedură penală vinovăția persoanei, fiindu-le atribuită în sensul art. 96-97 Cod de procedură penală sarcina probațiunii, persoana acuzată de un delict beneficiind de „prezumția nevinovăției”, stipulată la art. 8 Cod de procedură penală, fiind liberată de obligația de a-și demonstra nevinovăția.

Ce ține de cheltuielile privind efectuarea expertizei, instanța de apel a reținut dispoziția art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală potrivit căreia, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală, sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei (...), de către organul de urmărire penală, procuror (...), la caz fiind cele judiciare și Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3219 din 23.07.2018, în vederea depistării infractorului și încadrării juridice corecte a acțiunilor ilicite, care în sensul art. 143 alin. (1) pct. 2) și pct. 6) Cod de procedură penală, sunt obligatorii. Dispozițiile alin. (3) art. 75 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, expres stabilind, că „în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală”, la caz ordonatorul expertizei fiind organul de urmărire penală și nu partea apărării.

Astfel, ținând cont de faptul, că raportul de expertiză judiciară a fost utilizat în sensul art. 93 alin. (2) pct. 2),7) Cod de procedură penală în calitate de probe, fiind puse la baza acuzării inculpatului Gontea Oleg, instanța de apel a considerat că costul cheltuielilor judiciare urmează să fie suportat de către ordonatorul expertizei judiciare din mijloacele bugetului de stat. Or, art. 227 Cod de procedură penală, prevede că, *(1) Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Drept urmare celor invocate, se indică că pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, plățile necesare vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat*

Referitor la cererea de apel depusă de către avocatul Eugeniu Fencovschi în numele inculpatului Gontea Oleg, instanța de apel menționează că, cererea de apel a fost depusă la data de 09.10.2020. Reieșind din materialele cauzei, inclusiv a actului de constatare semnat de către specialist superior SEDP Panfil Ecaterina, șef arhiva Țurcan Aurica, șef secretariat Schirliu Vasile (vol. II, f.d. 150), apelul declarat a fost depus fără anexarea mandatul avocatului, iar acest lucru a fost apreciat drept apel depus de către o persoană neîmputernicită, prin urmare instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge apelul ca fiind inadmisibil.

7. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, este contestată cu recurs de către avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 5), 8), 11) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor pronunțate pe caz, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre de încetare a procesului penal în privința lui Gontea Oleg învinuit în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Pentru a susține solicitările invocate în recurs, apărătorul indică faptul că înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, deoarece calitatea de bănuț în privința lui Gontea Oleg expirase de drept la data de 16 februarie 2018, însă învinuirea i-a fost înaintată doar la data de 20 februarie 2018 și astfel organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de finalizare în privința acestei persoane a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată, la expirarea termenului de 3 luni de menținere în această calitate.

La fel, recurentul face o remarcă la situația în care decedatul Ustica Dumitru, se deplasa pe timp de noapte, având ca bagaj stâlpii indicați mai sus, care a fost necesitatea deplasării pe carosabil și anume - banda de circulație cu direcția de deplasare mun. Chișinău, o singură bandă (cunoscând cu certitudine fluxul de autoturisme, și riscul major de comitere a accidentelor rutiere, de vreme ce este locuitor s. Codreanca, circula des prin regiunea respectivă, deoarece avea viață de vie în grija acestuia), or, manifestând prudență, avea posibilitatea totală să se deplaseze pe acostament, întru evitarea incidentului care a avut loc.

La fel, se atrage atenția asupra faptului că de la data comiterii accidentului rutier 31 iulie 2017, și până la transmiterea cauzei penale instanței de judecată, autoturismul de model Nissan Tiida cu n/î XXXXX, la volanul căruia se afla Gontea Oleg, nu a constituit obiect de examinare, analiză, inspectare, pentru a stabili ce deteriorări are și care este adâncimea deteriorărilor, întru elucidarea faptului care a fost viteza de deplasare autoturismului reieșind din deteriorările acestuia; care a fost locul tamponării, starea tehnică a sistemului de dirijare și frânare, stabilirea faptului, dacă Gontea Oleg a avut posibilitatea tehnică de evitare a tamponării prin efectuarea manevrei de virare; când a apărut în câmpul de vizibilitate a conducătorului Gontea Oleg a motoculturului, și dacă primul a putut evita tamponarea prin frânare, care este viteza regulamentară pentru acea porțiune de drum, circumstanțe care aveau o importanță majoră, și care se impunea organului de urmărire penală, pentru a fi elucidate, întru respectarea prevederilor Codului de procedură penală.

Inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu a fost săvârșită de către acesta, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și instanța a pronunțat o hotărâre ilegală de condamnare, faptei imputate i s-a dat o încadrare juridică greșită (acțiunile inculpatului nefondate au fost încadrate în norma penală), condamnarea lui Gontea Oleg nu are la bază probe directe ce ar confirma săvârșirea de către acesta a infracțiunii imputate, ci se bazează doar pe declarații confuze și simple presupuneri.

8. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Completul de judecată consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În corespundere cu prescripțiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul este admis dacă: 1) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; 2) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; 3) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; 4) există o cauză care înlătură răspunderea penală sau un temei care exclude urmărirea penală ori determină încetarea procesului penal; 5) a fost aplicată o pedeapsă în alte limite decât cele prevăzute de lege; 6) hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; 7) instanța nu a fost compusă potrivit legii.

Subsidiar art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede în mod expres că temeiurile prevăzute la alin. (1) pct. 4)-7) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel. Această limitare nu se aplică dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În concordanță cu prevederile din art. 434 Cod de procedură penală, se stipulează că, judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, respinge recursul, cu menținerea hotărârii atacate.

Așadar, din conținutul recursului declarat de apărătorul inculpatului, Completul de judecată ajunge la concluzia că acesta este argumentat, în mare parte, prin prisma modului prin care instanțele de fond au apreciat starea de fapt a cauzei penale și probele administrate și cercetate de către aceste instanțe.

Însă, instanța de recurs stabilește că asupra versiunilor formulate de către partea apărării, care au fost susținute inclusiv și la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța ierarhic inferioară întemeiat le-a respins, concluzionând că de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită încălcarea de către victimă a Regulamentului Circulației Rutiere, și prin urmare, cauzarea accidentului nu poate fi imputabilă acesteia din urmă.

Pe lângă aceasta, instanța denotă abordarea unei aprecieri proprii a evenimentelor derulate în ziua comiterii accidentului rutier, care în concluzia recurentului ar fi una justă și corectă.

Însă, pe marginea acestei chestiuni, Completul de judecată constată că instanța de apel a judecat cauza prin examinarea multilaterală a tuturor probelor, unele probe fiind motivat respinse, iar altele acceptate. Mai mult, la aprecierea probelor judecătoria sunt independenți, nefiind legați de opinia altor persoane, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Cât privește critica recurentului prin care se susține că în prezenta cauză penală urmează a fi dispusă încetarea procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6 din Codul de procedură penală, pe motiv că calitatea de bănuț în privința lui Gontea Oleg expirase *de drept* la data de 16 februarie 2018, însă învinuirea i-a fost înaintată doar la data de 20 februarie 2018, Completul de judecată ține să evidențieze că în sensul alin. (3) al articolului 63 din Codul de procedură penală, se reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă în mod obligatoriu organul de urmărire penală.

Astfel, la momentul expirării termenului reținerii, organul de urmărire penală trebuie să elibereze bănuțul ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. Potrivit alin. (5) al articolului 63 din Codul de procedură penală, „calitatea de bănuț încetează din momentul

eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire”.

Revenind la actele cauzei, se atestă că la data de 16 noiembrie 2017 a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît în privința lui Gontea Oleg (f.d. 102, vol. I), iar la data de 15 februarie 2018 a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire în privința lui Gontea Oleg (f.d. 110, vol. I). Cele reținute, denotă cu certitudine că calitatea de bănuît nu a expirat *de drept* în privința lui Gontea Oleg, întrucât organul de urmărire penală a emis ordonanța de punere sub învinuire în termenul de 3 luni, din momentul recunoașterii inculpatului în calitate de bănuît, și deci, soluția de încetare a procesului penal, pentru care pledează apărătorul inculpatului, este neîntemeiată și lipsită de suport legal.

Totodată, instanța de recurs remarcă faptul că recursul repetă textul apelului și argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel. Lecturând textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta a oferit răspunsuri la toate motivele apelului declarat, iar decizia contestată cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Având în vedere considerentele enunțate supra, Completul de judecată constată că, în cauza penală dedusă judecării nu este prezentă nici o discordanță între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține, și din acest motiv, se impune soluția de respingere a recursului declarat, cu menținerea deciziei atacate.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge recursul declarat de către avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Gontea Oleg XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Malanciuc Ion